

Alleen onbehagen verandert veehouderij niet

Wat begon als een eenmansactie van oud-voorzitter van Wakker Dier en hoogleraar Roos Vonk is uitgegroeid tot een brede actie tegen de intensieve wijze van vee houden in Nederland. Het onbehagen over de omgang met dieren in de bio-industrie heeft een uitlaatklep gevonden.

Door Nico Hylkema

De teller van ondertekende hoogleraren nadert de 150. Het aantal steunbetuigingen aan het pleidooi voor een andere veehouderij is de duizend al gepasseerd. En de veehouders schieten weer in de stress. Landbouwminister Gerda Verburg was daar het tekenend voorbeeld van. „We hebben al zoveel gedaan” en „het gaat wel om 10 procent van de economie.”

In andere bewoordingen veroordelen kopstukken uit de veehouderij de actie van de hoogleraren als een wereldvreemde uiting van lieden, die niet goed op de hoogte zijn van de feiten. Roos Vonk bestreed dat laatste in het tv-programma NOVA. Ze beweerde dat er voldoende kennis bij de ondertekenaars is om tot een goed pleidooi te komen.

Het pleidooi zelf is niet zo opzienbarend. Echt nieuws staat er niet in. Alles wat de hoogleraren naar voren brengen is door

anderen op verschillende plaatsen al eens gezegd of geschreven, te beginnen met de werkgroep geleid door oud-Raboman Herman Wijffels na de mond- en klauwzeercrisis in 2001.

Onder de hoogleraren vinden we vogels van diverse pluimage. Veel ecologen en milieuonderzoekers en natuurlijk ook de Friese ruraal socioloog Jan Douwe van der Ploeg. Weinig deskundigen op het gebied van de veehouderij. Wel het hele politiek spectrum inclusief CDA'ers.

Tegen klimaat-sceptici wordt vaak ingebracht, dat het veelal lieden uit andere vakgebieden zijn. Dat laatste zou je nu ook kunnen zeggen. Het punt is alleen dat er zoveel ondertekenaars zijn en dat de argumenten die ze aandragen voor hun pleidooi wetenschappelijk minder omstreden zijn.

Wie het pleidooi tot op de komma ontleedt, begrijpt niet waarom het nu zoveel weerklank vindt. Maar dat is net als de boeren, die tevreden de bioscoopzaal verlaten na het zien van de film 'Our daily bread'. In die film wordt een commentaarloos beeld geschetst van een volledig geïndustrialiseerde, efficiënte sector. De boeren begrijpen het onbehagen niet, dat burgers hierbij hebben.

Evenmin begrijpt de sector de kritiek op de houderij. „We hebben al zoveel gedaan”, zegt varkenshouder Eric Douma uit

Oosterwolde, „dit is ontmoedigend.” Het probleem is dat veehouders als Douma zo graag anders willen, maar door de smalle marges niet kunnen. Dat melkveeouders vaak ook, gedwongen door de gevolgen van het landbouwbeleid uit Brussel, tegen wil en dank blijven investeren in schaalvergroting. Ze zitten gevangen in een perfide systeem van doorgesloten liberalisering, dat misbruik maakt van hun passie voor het vak van boer. Met dank aan het CDA en de ongeïntereeserdheid van andere politieke partijen.

Zal dit pleidooi het einde inluiden van de intensieve veehouderij in Nederland? Het is onwaarschijnlijk. Hoewel Nederland eigenlijk minder geschikt is voor deze vorm van veehouderij, zijn de economische krachten die het systeem in standhouden nog te sterk. Maar wat hoogleraren niet kunnen, zal de globalisering uiteindelijk wel doen. Lage kosten landen zullen Nederland met zijn hoge loon- en andere kosten uit de markt prijzen. Daar helpt geen CDA, die de intensieve veehouderij tot nu toe uit de wind weet te houden, aan.

Misschien zou het daarom beter zijn wel te luisteren naar de hoogleraren en te kiezen voor een werkelijk duurzame veehouderij. Dan kan de consument zijn goede wil ook bewijzen door de bereidheid iets meer te betalen voor zijn karkas.

